Onderwijs-Arbeidsmarkt

‘Van de Sprong een Brug maken’

Leidraad voor praatplaat

Ben je werkzaam bij een hogeronderwijsinstelling, een gemeente, of arbeidspartij? Wil je samen bouwen aan een ‘regionaal inclusieplan’ waarbij de hogeropgeleide student met een ondersteuningsvraag of een functiebeperking centraal staat? Deze ‘Praatplaat’ helpt je daarbij.

Knelpunt in de overstap van onderwijs naar de arbeidsmarkt

Studenten met een ondersteuningsvraag of een functiebeperking (studenten+) komen minder snel aan een baan of stage[1]. Ze hebben helaas meer kans op uitval zonder diploma; doen gemiddeld langer over de studie en bouwen een minder gevarieerd cv op. Nergens in Europa is het verschil in de kans op arbeidsparticipatie met en zonder beperking zo groot als in Nederland en in Hongarije[2]. Hoe kan dit?

- Betrokkenen vanuit het onderwijs geven aan dat de verantwoordelijkheid van het onderwijs strikt genomen ophoudt na het behalen van het diploma.
- Betrokkenen vanuit gemeenten geven aan dat hun verantwoordelijkheid pas start wanneer iemand thuis zit en om een uitkering vraagt.

Is er misschien sprake van een ‘systeem-weeffout’ waardoor studenten+ tussen wal en schip vallen? En als dat zo is, hoe lossen we die dan op? Gelukkig zijn er steeds meer hogescholen en arbeidsmarktpartijen die zich inspannen voor het leggen van verbindingen over de organisaties-grenzen heen: *“Mind the gap”*.

Versterken regionale ketenaanpak: Van de Sprong een Brug maken

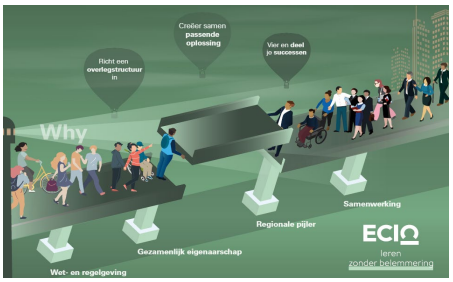
Onder het motto ‘Van de Sprong een Brug maken’ startten Berenschot en Expertisecentrum inclusief onderwijs (ECIO) in 2019 het initiatief om hoger onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven rechtstreeks met elkaar in contact te brengen. Verschillende partijen, zoals de Universiteit van Utrecht (UU), de Hogeschool Utrecht (HU), de Nederlandsche Bank (DNB) en het Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht (SOLGU) waren als voorbereidingspartners hierbij betrokken. Samen bespraken zij de positie van studenten+ in het hoger onderwijs en de mogelijkheden om de ketenaanpak te versterken. Bijeenkomsten met hogeronderwijsinstellingen en het bedrijfsleven leverden vaak verrassende inzichten op.

Geïnspireerd door deze inzichten werden de deelnemers enthousiast om in de eigen regio de uitgangspositie van studenten+ richting arbeidsmarkt te verbeteren. Echter stonden ze hierbij voor de volgende vragen: Waar begin je? Hoe begin je? Deze leidraad en praatplaat helpen je daarbij.

[1] “Mind the Gap” https://www.scienceguide.nl/2018/12/studenten-met-beperking-worden-onvoldoende-voorbereid-op-arbeidsmarkt/
[2] Zie cijfers Eurostat via https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Disability_statistics

Praatplaat

In het gesprek over de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt voor hogeropgeleide studenten+ is de metafoor van 'de sprong' en 'de brug' vruchtbaar gebleken. De metafoor lichten we hieronder toe.

De Brug

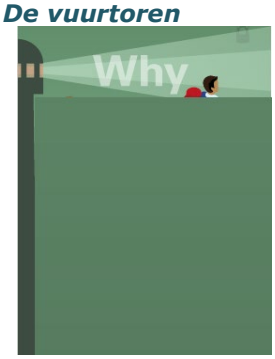
Een brug verbindt twee oevers. Aan de ene kant van de brug bevindt zich 'het onderwijs' en aan de andere kant 'de arbeidsmarkt'. Om van de ene naar de andere kant te komen heb je een brug met steunpilaren, oftewel pijlers, nodig. De pijlers vormen gezamenlijk de basis voor de nader te ontwikkelen regionale aanpak voor het vergroten van kansen op de arbeidsmarkt voor studenten+.

De pijlers

In onderstaand schema lichten we de pijlers van de brug nader toe. De 'Regionale pijler' is specifiek en kenmerkend voor jouw regionale situatie. Deze pijler vul je zelf in.

Pijlers	Toelichting
1. Wet- en regelgeving	*Onder andere:* 1. VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap 2. Beoordelingskader Instellingstoets NVAO: standaard 2 (hoger onderwijs) 3. Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte 4. Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek 5. Referentiekader Commissie Maatstaf 6. Participatiewet 7. Sociaal Akkoord
2. Gezamenlijk probleemeigenaarschap	Erkenning van een gezamenlijk maatschappelijk probleem in jouw arbeidsmarktregio waarvoor je samen verantwoordelijk zou moeten zijn.
3. Regionale pijler	*Voeg hier je eigen pijler toe. Wat is in jouw situatie en in jouw regio erg belangrijk en geldt als onbetwistbaar uitgangspunt?*
4. Samenwerking	Welke belangrijke samenwerkingspartners (participanten) uit jouw regio moet je minimaal aan boord hebben? Denk aan onderwijs, regionale partners, bedrijfsleven, Werkbedrijf, uwv, gemeenten, platforms enz. Werk als partners met elkaar samen, want alleen red je het niet.

De vuurtoren

De vuurtoren schijnt haar licht op het waarom van de gezamenlijke aanpak: de drijfveer en motivatie van deelnemers om deel te nemen aan het gesprek over de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt voor hogeropgeleide studenten+.

- Hoe ziet de ideale situatie eruit en wat is hun visie op een inclusieve maatschappij?
- Wat betekent dit voor het onderwijs en de werkgevers?
- Welke verantwoordelijkheid hebben studenten of jonge werknemers zelf?

Stappen

De weg naar de brug laat een aantal stappen zien die je moet zetten om het proces op gang te brengen. Hieronder lichten we deze stappen toe.

1. *Breng in kaart*
   - Kwalitatief
     - de problematiek van studenten met een ondersteuningsbehoefte
     - ervaringen van succes- en faalfactoren
     - regionale onderwijsinstellingen en opleidingen
     - regionale gemeenten en arbeidsmarktpartners
     - bedrijven met een inclusieve agenda inclusief belangrijke contactpersonen
     - aanpak voor het betrekken en ophalen van kennis en ideeën van studenten+.
   - Kwantitatief:
     - het aantal hogeropgeleide studenten+ in jouw regio
     - financieringsmogelijkheden.

2. *Verzamel best practises*
   - Doe inspiratie op van:
     - projecten van hogescholen met regionale partners en bedrijfsleven
     - inclusieve bedrijven die al werken met studenten+
     - inclusie & diversity officers van onderwijsinstellingen.
   - Selecteer bruikbare ideeën voor jouw context.
   - Verzamel ideeën van studenten+.

3. *Breng partners bijeen*
   - BEGIN! Prik een datum, stel een agenda op en vergeet niet de studenten zelf ook uit te nodigen. Suggesties voor de agenda:
     - Licht het probleem 'overgang onderwijs-arbeidsmarkt' toe.
     - Nodig eventueel een gastspreker uit.
     - Licht de praatplaat toe: bespreek de pijlers van de brug (onbetwistbare uitgangspunten). Verzamel elementen voor een gezamenlijke drive (vuurtoren).
   - Brainstorm over kansen en mogelijkheden rondom samenwerking voor studenten met een ondersteuningsvraag.
   - Kader de mogelijkheden af qua tijd en budget.
   - Formuleer een doelstelling en houd het overzichtelijk.

4. *Bouw aan succes*
   - Creëer samen regionaal passende oplossingen met bijvoorbeeld:
     - het organiseren van een regionale 'stagemarkt' met studenten en vertegenwoordigers vanuit onderwijs en arbeidsmarkt om elkaar te leren kennen.
     - het inrichten van een regionale overlegstructuur, zoals 'rondetafelgesprekken' waarop je met elkaar studentcasuïstiek bespreekt.
     - het versterken van de band tussen onderwijsinstellingen en bedrijven en borging in het curiculum (weet elkaar te vinden).
   - Deel en vier de 'mijlpalen' (storytelling).
   - Houd vol!

Mind the gap

Helaas is het 'gat' op de brug een realiteit. Dus schrik niet wanneer je onderweg dilemma's tegenkomt. Op landelijk niveau ontbreekt het momenteel aan sluitende wet- en regelgeving in de overgang van onderwijs naar de arbeidsmarkt: een belemmering die veel studenten+ ervaren. Maar dit betekent niet dat we nu niets kunnen doen. Steeds vaker wordt in ons land met overtuiging en bevlogenheid gewerkt aan maatwerkoplossingen. Hiermee kunnen we de wet- en regelgeving ter discussie stellen en samen met de overheid op zoek gaan naar verbetermogelijkheden.

Meer informatie over een regionale inclusieaanpak?

Heb je zelf een goed voorbeeld? Wil je meer weten over een betere toeleiding naar een inclusieve arbeidsmarkt? Neem dan vrijblijvend contact op met ECIO. We bespreken graag met jou de mogelijkheden voor een ketenaanpak binnen jouw eigen regio.

Uitgave: 2021, auteurs:

Berenschot

ECIO
leren
zonder belemmering

ECIO, expertisecentrum inclusief onderwijs
algemeen@ecio.nl | www.ecio.nl